

राष्ट्रीय मानवी हक्क के आयोगाच्या शिफारशीनुसार
मृत न्यायाधीन बंदी श्री. गोरख एकनाथ शेंडकर
यांच्या अवलंबिताना रु. २५,०००/- (रुपये पंचवीस
हजार फक्त) एवढया रकमेची अंतरिम नुकसान
भरपाई मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक-एमआरएस-१०९८/१२/२४३/पीआरएस-२,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२. दिनांक :- १० डिसेंबर १९९९.

वाचा:- सहाय्यक ग्रन्थक (विधी) राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग (विधी विभाग), नवी दिल्ली यांचे. इंग्रजी पत्र क्रमांक-२९०/६३/९८-०९/सीडी दिनांक ८.६.१९९९.

शासन निर्णय:- भारतीय दंड विधान संहितेच्या कलम क्र. ३७९ खाली गुंहा दाखल झालेला सिध्ददोष कैदी श्री. गोरख एकनाथ शेंडकर याला येरवडा मध्यवर्ती कारागृहात दिनांक २२.८.९६ रोजी दाखल करण्यांत आले सदर बंद्यास कायरोगाच्या उपचारार्थ क्षयरोग दालनात दिनांक ७.४.९८ रोजी दाखल करण्यांत आले व त्यानंतर दिनांक ५.६.९८ रोजी ससून जनरल हॉस्पिटलमध्ये दाखल करण्यात आले व तेथे त्याचा दिनांक ७.६.९८ रोजी मृत्यू झाला. शब्दविच्छेदन अहवालानुसार त्याचा मृत्यू कायरोगामुळे झाल्याचे दिसून येते. सिध्ददोष कैदी श्री. गोरख एकनाथ शेंडकर याच्या कारागृहीन मृत्यूस कारणीभूत अशी वस्तुस्थिती व सभोवतालाची परिस्थिती यांचा विचार करता, कारागृह प्रशासनाने सिध्ददोष कैद्यास घेलेवर व पुरेशा वैद्यकीय सुविधा पुरविलेया नसल्याचे राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाचे मत झाले आहे. व तसेच रांगनिदानामध्ये व ससून जनरल हॉस्पिटलमध्ये बंद्यास दाखल करण्यामध्ये अवाजवी विलंब झाल्याचेही आयोगाने अहवालात नमूद केले आहे व त्यामुळे राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाने राज्य शासनास मृत सिध्ददोष बंदी श्री. गोरख एकनाथ शेंडकर यांच्या अवलंबिताना रुपये २५,०००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) एवढी अंतरिम नुकसान नुकसान भरपाई ४ आठवड्याच्या आंत अदा करण्यांत यावी अशी शिफारस केली आहे व त्याप्रमाणे मृत न्यायाधीन बंदी श्री. गोरख एकनाथ शेंडकर यांच्या अवलंबिताना रुपये २५,०००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) एवढी रक्कम अंतरिम नुकसान भरपाई म्हणून अदा करणे आवश्यक आहे.

मृत न्यायाधीन बंदी श्री. गोरख एकनाथ शेंडकर यांच्या अवलंबिताना रुपये २५,०००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) एवढी रक्कम आकस्मिकता निधीतून अग्रीम म्हणून हया आदेशान्वये कारागृह महाराष्ट्र कायरोग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या स्वाधीन करण्यांत येत आहे. ही रक्कम त्यांनी मृत न्यायाधीन बंदी श्री. गोरख एकनाथ शेंडकर यांच्या अवलंबितास दिनांक २७.१२. १९९९ पूर्वी अदा करावी.

वरीलप्रमाणे रु. २५,०००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) एवढा येणारा खर्च नागणी क्रमांकबी-७, २०५६-तुरुंग-१०९(एक) मध्यवर्ती तुरुंग-२० इतर खर्च (२०५६००१५१) योजनेतर (भारित) या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यांत यावा व हा खर्च आकस्मिकता निधीतून मंजूर करण्यात आलेल्या अग्रीमातून भागविण्यांत यावा. आकस्मिकता निधी अग्रीमातून

करावयाच्या खर्चासंबंधी देयके काढताना ८०००१०९३ या संगणक संकेतांकाच्या वापर करावा. आकस्मिकता निधी अग्रिमाची प्रतिपूर्ती करण्यासाठी पूर्ण रकमेची पूरक मागणी आगामी अधिवेशनात रितसर सादर करण्यांत येईल.

नियंत्रक अधिकायांना असेही काढविण्यांत येते की, त्यांनी आकस्मिकता निधी खर्च करण्यासाठी आहरण व संवितरण अधिकायाकडे रकम सुपूर्द करण्यासंबंधीच्या आदेशात आगाऊ रकमेतून खर्च करताना सादर करण्यांत येणा-या देयकावर "आकस्मिकता निधी अग्रीम शासन ज्ञापन, वित्त विभाग, क्रमांक-आकानि-११९९/८ /१०९/अर्थसंकल्प-१० दिनांक ८.१२.९९ अन्वये मंजूर" असे लाल शाईने लिहावे अशी स्पष्ट सूचना अंतर्भूत करावी व ही सूचनाही लाल शाईने अधोरेखित करावी. तसेच आकस्मिकता निधीतून काढलेल्या अग्रीमातून करावयाच्या खर्चाबाबत महाराष्ट्र अर्थसंकल्पीय नियमपुस्तिकेतील प्रकरण-१६ मध्ये विशद केलेल्या नियमांचे व वित्त विभाग परिपत्रक क्रमांक-सीएनएफ/सीएलएफ-१०८३/१४०/अर्थसंकल्प-३ दिनांक २६ एप्रिल १९८३ व परिपत्रक क्रमांक- सीएनएफ-१०८६/१५/अर्थसंकल्प-३ दिनांक २८.४.८६ अन्वये देण्यांत आलेल्या सूचनांचेही काटेकोरपणे पालन करण्यांत यावे. तसेच अग्रीमातून प्रत्यक्ष केलेल्या खर्चांची एकत्रित माहिती त्यांनी त्या महिन्यानंतर १५ तारखेपर्यंत वित्त विभाग (अर्थसंकल्प-३) मंत्रालय, मुंबई यांना पाठवावी व त्याची एक प्रत मा.अपर मुख्य सचिव(गृह) गृह विभाग यांचेकडे पाठविण्यांत यावी.

हा निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांकसीआर-११४/९९/व्यय-८ दिनांक २०.१२.९९ अन्वये निर्गमित करण्यांत येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(४११११)
(सु.म.माने)

कार्यासन अधिकारी, गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

कारागृह उपमहानिरीक्षक (मुख्यालय) पुणे/पश्चिम विभाग, पुणे/मध्य विभाग,

* औरंगाबाद/पूर्व विभाग, नागपूर/दक्षिण विभाग, मुंबई.

महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षा) मुंबई.

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.

निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई.

कोषागार अधिकारी, पुणे.

सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासन भवन, ५ वा मजला, मुंबई.

(दोन प्रती)

वित्त विभाग (व्यय-८/अर्थसंकल्प-३/१०)

गृह विभाग, बीयुडी-१.

निवडनस्ती

* अधिक्षक, घेरवडा मध्यवर्ती कारागृह, पुणे.